M. R. Ry.,

Reg. No. M. 2530.
సం॥రం చందా రు. 4-0-0 లు.

నెల్లూరుజిల్లా జమీందారీరైతు సంఘ పక్షమున ప్రకటింపబడు వారపత్రిక.

సంపుటము ౧ | ఆదివారము | 22-6-1930 | నెల్లూరు. | సంచిక ౧౪

ముల్లు—మొగ్గ.

—

హాలికుడు.

—

ఎలెక్షను సమరసన్నాహము.

ఈదఫ ఎన్నికలు సెప్టెంబరులో జరుగునని ప్రకటింపబడ్డది. రుచిమరగినవారు ఎన్నికలకు పటాటోపాలు చేస్తున్నారు. ఎక్కడు అభ్యర్థులు లేకపోతే నియోజకవర్గం "ఏకాకేటు" కాదు. ఇంతేగాకుండా రాజకీయాలలో మసాలావుండదు.

§ § §

ఒక అభ్యర్థి అప్పుడే కరపత్రాల పంచిపెట్టినాడు. ఇప్పటి ఇద్దరు ప్రతినిధులకు పోటీలేకపోతే నెల్లూరుమండలానికే అగౌరవం. ఎందుకంటే యీ జిల్లాలో పోటీలేకుండా ఎన్నుకోబడుటకు తగినంత ప్రజాగౌరవం, ప్రజామోదమూ ఇద్దరికీ లేదు. కుమారరాజాగారు యీమారు ప్రభుత్వగ్రామాలలో చలామణీకాకుండటం అటుండనిచ్చి స్వస్థానములోనే జాగామోగటంలేదు. ఇక రెడ్డిగారు యీసత్య రాజకీయవిస్తులచేత తీసంబత్తింలేని "అద్మాయిరద్దు" ను పోగొట్టుకొనుటయేగాకుండా జిల్లాఅంతా విసుగుపుట్టించినారు.

§ § §

ఇట్లుండగాకూడా గెలవలేరా అంటారేమో! ప్రజాభిప్రాయం వాసనలేదుగని నెల్లూరుమండలంలో కెల్లంపూస్తే చీకులురాకుండాపోవు. రెడ్డిగారు స్వస్థానంలో తాలూకాబోర్డుకు యొక్క లేకపోవుట; రాజాగారి కలిసగ్రస్త రిదానాలు సఫలంకానందువ జమీందారీలలో తిరుగుబాటు మొదలగునవి అభివృద్ధి ముల్లు వేసక్క తిన్నుతున్నదని అస్ఫుటంగా చూపుచున్నవి.

§ § §

ఎలెక్షన్ సన్నాహంలో కొందరు మాపిల్ల "జమీందారీరైతు" మీద దూషణ వీక్షణాలు ప్రసరింపజేయుటం ఒక వ్యూహంగా తయారౌతున్నది. రాజకీయాలతో సంబంధము లేని మాపత్రికపై ప్రభుత్వమువారికి అసూయకలుగునట్లు ప్రేరేచి కృతకృత్యులౌదామనుకొంటే భగ్నమనోరథులౌతారువారు. జమీందారుల విమర్శిస్తే ప్రెస్ ఆక్టుక్రిందకు వస్తుందట! ఎక్కడిదీ అపూర్వ పాండిత్యగరిమ!! ఇది చచ్చినా దెయ్యమై ఏదోవిధంగా అంతవరకూ బాధిస్తానే వుంటుందని మనవి చేస్తున్నాం.

కౌన్సిల్‌లో మనప్రతినిధులుచేసిన కార్యం!

మిర్జాపురం మొదలగు జమీందారీ ఆస్తుల వికీచేయరాదనుచట్టమును ప్రవేశపెట్టి జమీందారీల ఘనీభవింపజేస్తారు

రామచంద్రారెడ్డిగారు.

రైతుకు శిస్తుమజరా యిచ్చే అధికారం చట్టంలోవుండరాదంటారు రైతుప్రతినిధి

వేంకటగిరి కుమార రాజాగారు.

§ § §

కుమారరాజాగారు తమతమ్ములనే మండల రెండవ స్థానానికి నిలుపుతారని వేడిగాచెప్పుతున్నది. అప్పుడుగద యూ రైతులకోర్కెలు యీడేరేది! ప్రాతినిధ్యము యథార్థరూపాన్ని ప్రదర్శించేది! ఇక రెడ్డిగారిస్నేహానికి చోటుండదేమో!

§ § §

అప్పుడు రెడ్డిగారు మరియొకరిని తోడు లేకుండా ఆత్మోత్సాహసహకారంతో పనిచేస్తే రాజాగారు "కటసంఘంబులతో రథావసులతో భద్రేభయూ బుతో...'' బయలుదేరి ప్రచారం [illegible]రు. రాజాగారికి 17 వేల ఓట్లున్నవి; [illegible]లో 33 వేలున్నవి. స్వాతంత్ర్యరైతుల [illegible] రాజాగారు 12 వేలకంటె ఎక్కువ సం[illegible]ములో లేరు. యీమారు ఇతరచోట్లప్రాబల్యం ఇంకా తొలగిపోలేదు అప్రాంతాలలో ఇతర అభ్యర్థులకు ఓట్లు వస్తవి. యీసందర్భాలలో మీరిద్దరూ అర్ధనారీశ్వరులమారిరి ప్రయత్నిస్తే 33 వేలలో 15 వేలవ్వా కనీసం ప్రయాస లేకుండా సంపాదించుకోగలుగుతారు. కాంగ్రెసువారు ఓట్లు యివ్వవద్దనే ప్రచారంచేసే తోమలో లేరు యీమారు.

§ § §

అట్లుగాక రాజాగారి రెడ్డిగారిస్నేహబంధం విడివడకుంటే మరియొకరు ప్రజామోదము[illegible]న్నా ప్రజానిరసనంలేనివారు పోటీచేస్తే రాజకీయ వాతావరణంవల్ల—[illegible]దారీరైతు సంచలనంవల్ల ఆతడు తప్పక గెలుస్తా[illegible] ఇది నిర్ణయం. ఇక రాజాగారితో రెడ్డిగారు [illegible]వ్వాల. స్వాభిమానము[illegible] ప్రతికారించేయుడంచేత [illegible]గారికిష్టం. రాజకీయాభిప్రాయాలవల్ల రెడ్డిగారి[illegible]త్వశేషం......ముందు కొంత చర్చిస్తాం.

జీవితమంతయు వేచియుండిన పవిత్ర ప్రేమమయి.

నెపోలియన్ మహాచక్రవర్తిని ప్రేమించిన యువతి విషాద గాథ.

మరూపూరు కోదండరామరెడ్డిగారు.

మార్సెల్సు నగరమున డెసిరీ అను తరుణి నిర్మలమైన ప్రేమభగ్నమయ్యా నెపోలియన్ [illegible] తో కీర్తిపతాకములెగరవేసి భగ్నా [illegible] రే వికలమనస్కురాలై కృశించి మరణించినది.

నెపోలియన్ మానసిక దార్ఢ్యము.

నెపోలియన్ ప్రపంచమున అధికార నిర్వహణ [illegible] కుగా అవతరించినాడు. తన పురుషత్వమునకు [illegible] తి మోదప్రదమైనది. స్త్రీ లౌల్యము పురుషు [illegible] అణచుటయే యని స్మరించుకొన్నాడు. ప్రేమోన్మాదుడై కర్తవ్యాకర్తవ్యములెంచే దుర్బలమనస్కుడగు కాముకుడు గాడు. నెపోలియను హృదయమును నమలిచేసినకిత ప్రేమతో ప్రతిష్ఠించుకొనేవాడుకాడు. అతని ప్రణయమున పైశాచిక లోల్యమండినా ఎప్పుడునూ దానికిలోబడి యుండలేదు. తాను అత్యంతము ప్రేమించిన జో-ఫైన్ బోహార్నేయొక్క తలంపులుగూడ ఒక్కరాత్రి నిద్రనుగాని, ఒకదినపు పనినిగాని భిన్నముచేసియుండలేదు.

రూపవంతుడుగాదు కానీ, నెపోలియను రూపవంతుడుగాడు.

చిన్న ఆకృతి, పొట్టికాళ్ళు, కుంటునడక, కాంతిరహితమైన దేహఛాయ, వేదనాహతి దూలినముఖము, కానీ లోతుకుగుచ్చగలిగిన నిశిత దృక్కులు గలవాడతడు.

ఇట్లు ఆకర్షణ యాకృతిగాకున్నను ప్రతి స్త్రీయు విశిష్టమైన ఆదరణానురక్తులు కలిగి యుండేది. దీనికి హేతువైన నిగూఢరహస్య మెవ్వరికిని తెలియదు. తన జీవితమంతయు సక్తుడై యుండియు హృదయంగమపద్ధతి, మనోజ్ఞమైన దృక్కులచేత పరీతియొనరిని తన్ను నిష్కళంకముగ ప్రేమించుచున్నాడని వారికి స్ఫురింపజేసేవాడు. ఇతడు అంగనల ప్రేమించుట మాత్రము యథార్థము. మార్సెల్సునందు సైనికోద్యోగిగా నుండినప్పుడు నిశీథాల లోపలపు పరిభ్రమణాల అనంతముగ గాలించుచుండినను అది ఇతనిమహత్తర భవిష్యత్తును కుంఠపరచలేక పోయినది. అన్ని విధములగు యువతులు, వివిధవయస్కులు ఇతనితో వినోదించెడివారు. అర్హ విధముల వివిధశయ్యలతో వారి ననుభవించుచుండెడివారు.

జీవితాంతమువరకు సాగిన ప్రథమ పరిచయము.

ఈ మహాచక్రవర్తి నెపోలియన్ బోనపార్టు యొక్క చరిత్ర ప్రేమగాథకు సంబంధించి జోసఫయిన్‌కు ముందు అకసరరాజకీయములు భగ్నముచేసిన మరియొక పరిణామోదంతముగలదు.

అది యీయన 1795లో మార్సెల్సు నగరమున నిర్బలదిడిగా విహారము చేయుచుండిన పుడు జరిగినది. విధిచే నెపోలియన్ భార్యగా నిర్దిష్టమైనట్లు గాన్పించిన డెసిరి అను బాలిక మధ్యతరగతికి చెందిన ఒక కుటుంబిని. మ్యాడంక్లారి కొమార్తె.

వాదమే అనురక్తికి మూలము.

నెపోలియన్ తమ్ముడు జోసఫ్ ఒకనాడు ఒకచోట పడిపోయియుండిన ఒక యువతిని ఇల్లుజేర్చినాడు. అనుదినము బాలిక జూలీకి ఇతనికి పరిచయము బలసిపోయినది. ఒకనాడు జోసఫ్ యీసుభకుటుంబముతో పరిచయము గావింపుటకు నెపోలియన్‌ను అచటకు దీసికొనిపోయినాడు. అచటనే ప్రథమమున జూలీ సోదరి డెసిరీని చూచి ముగ్ధుడై ఆమె మాటలచే ఆకర్షితహృదయుడైపోయినాడు. ఈ నలుగురు తరుణవయస్కులు స్నేహితులైనారు.

ఒకనాడు డెసిరీకి నెపోలియనుకు తీవ్రవాదము రేగి కలహములోనికి దిగినది.

"అయితే అబ్బాయి, నాకు జ్ఞానం లేదంటావా" అన్నది డెసిరి. ఆవేశముతో "అంతా అట్లే అమ్మా అయినా నీలో రుచ్యమైన వాక్యములు పలకడం హృదయంగమవిషయం" అన్నాడు బోనపార్టు నింపాదిగా.

కుటుంబసౌఖ్యమునకు ఒకరికి మరియొకరు లోబడుట అవసరము.

అంత చటాలున నెపోలియన్ "డెసిరీ, నీకు చాలా చలవు ఉన్నది, పైన మెరుపైన మనిషివి. జోసఫ్‌కు వీలుపడదు. కుటుంబసౌఖ్యమునకు ఒకరిపై మరియొకరు అధికారము వహించియుండుట అవసరము. నీవు జోసఫ్ మైత్రమనస్సుగలవారు. అట్టి స్నేహము జీవిత వైరస్యముకు పూడ్చి వినుగుపట్టింమను. కానీ, నేను, జూలీ భిన్నులము. ఇద్దరమూ శక్తిపూర్ణులమై, సుదృఢ ఆత్మాభిప్రాయముగలవారము కావున జోసఫ్ జూలీని, నేను డెసిరీని వివాహమాడవలయునను" అని పలికినాడు.

ఒకనిమిషమునకుముందు డెసిరి క్రోధావేశముతో ఉడికి పోవుచుండినది. మారిపోయింది, అతని రహస్యపు చూపులకు లోబడిపోయినది. కౌగిలించుకొన్నది. ఇద్దరూ ఏకమైపోయినట్లు భావించినది. శారీరక బాధకలిగేవరకు మొరటుగా ఆమెను నెపోలియను బిగించినాడు.

అనుకొన్నట్లు జోసఫ్‌కు జూలీకి పెండ్లి అయిపోయినది. డెసిరి చిన్నదని తల్లినిరోధించుటచే యీ జంట పెండ్లిమాత్రం ఆగింది. బహుశా కొంతకాలమునకు!

డెసిరీపట్ల నెపోలియన్ ప్రేమ ఇతర స్త్రీ ప్రణయమహాగాథలో ఒక ప్రకరణముమాత్రమే! ఎట్టి లౌల్యముగాని ఇతడు వదలలేదు. పలుమారు డెసిరి నెపోలియను కలుసుకొనేవారు. స్థిరమైన స్వాతంత్ర్యము, అనురక్తపూర్ణ హృదయముతో డెసిరి ప్రేమించుచుండెను.

ఈ గాథకు విఘాతములా పరిణమించినది. నెపోలియన్ సైన్యోద్యోగాలు అతనిని ఖయిదీ చేసినవి. అతనిని హీనము చేసినవి.

చెరనుండి విముక్తుడై తన విషయమును నివేదించుటకు ప్యారిసునగరమునకుపోవ తెలపెట్టినాడు. ఈవీడ్కోలే హృదయవిదారకమైనది.

కడపటి వీడ్కోలు.

డెసిరీ నెపోలియన్ మానావమానములందు దుర్భరకష్టములందు అతనిని కరచుకొనేయుండినది. చెరసాలనుండి బయటకు వ్యూహపు ద్వారములో ప్రతీక్షించుచుండి ప్రథమమున అతనికి మనసాగ స్వాగతమిచ్చినది యీమెయే! అతని ముఖము ఇంకనూ తరుణతేజముతో దేదీప్యమానమౌతున్నది. ధ[illegible]వలె అనంతస్పర్థమునూ, పతిత తరుణమును నుండినది. కానీ, అతనిహృదయమునందలి ఒక అస్పష్టమైన మార్పును మాత్రము ఆమె గమనించినది.

అనుకోని పెండ్లి.

ప్యారిసునుండి జాబులు వ్రాసెదనన్న వాగ్దానమును కొంతకాలము చెల్లించుకొన్నాడు. జాబులు నిలిచిపోయినవి. నెపోలియనుకు జోసఫయినుతో జరుగనున్న వివాహమును గూర్చి విన్నది.

డెసిరి బెర్నాడోట్ అను స్వీడను రాజును వివాహమాడినది. మరియొక స్త్రీ అయిన నెపోలియను ద్వేషవిషముతో ముంచెను. కానీ యీమె మరణపర్యంతము నెపోలియన్‌ను ప్రేమించి ఆరాధించుచుండేది. పెండ్లాడినను నెపోలియన్ మీద అభిప్రాయముచే తమ ప్రథమపుత్రునికి నామకరణమును నెపోలియన్‌చేతనే చేయించినది.

అచంచలప్రేమ.

చక్రవర్తి అయినందులకు నెపోలియనును ద్వేషించుటకు మారు అట్టి మహాపురుషుని హృదయమున ప్రప్రథమున పాలించినదిని తానని గర్వపడుచుండెడిది. ఇట్లే నెపోలియనుగూడ మరియొకతెను ప్రేమించినను అనవరతము తాను మొదట ప్రేమించిన బాలికపట్ల కోమలానురాగము కలిగియుండేవాడు. చక్రవర్తిగానే డెసిరిదంపతుల ఆదరించి వారికి ప్యారిసునగరమున ఒక పెద్ద భవనమొసంగినాడు.

దుర్భరజీవితము.

కొన్నిరోజులకు భర్త చనిపోయినాడు. రానురాను అపస్మారియైనది. హృదయనాథుడు నెపోలియన్ 1821 లో హెలెనాద్వీపమున ఘోర మరణమును పెద్దకుహాసముతో పొందినాడు. ఈ మరణవార్త ఆమెనమ్మలేదు. ప్రతిదినము తన

కొరకు బెహ్రాయిజ్ వచ్చి గనుక ముఖ్యముగా ప్లాట్‌ఫారం (స్క్రీను కాలి ధారి) నందు తెరతముగ దవ్వు నను గాఢ విద్యాసముతో అర్ధరాత్రము వరకు చేసి యుండెను.

ఏ రాత్రి గాభోజనము చేయుచూ తలకనిక లంపుగా అతనువచ్చి చేయుచున్న అతనవకుగా ఒక కుర్చీ వేసి పెట్టియుంచ్చె యీ తంత్ర మెరుగని ప్రతికరుముతో ఆరోగ్యము చెడినది. పదేళ్లు వత్రకర్తకు అనుకూల్యముగ చాల పెద్దవాని కూర్చినది. కరకు ఒక మనిషి పరోయమునగాని వానిని ఎక్కుటకు వీలుగాయుండెను.

ఇట్లు తీవరము యిన్నియిన్ని 1860 లో చనిపోయినది ప్రియుని కొరకు చేసియుండి అర్ధరాత్రి అలస్యముగా వర్తనకాలకు పోయినది. ప్రదర్శనము ప్రారంభమైనది. నాటకరాకముచే ప్రారంభింపబడు అవమానముగా పెండి లిగిన పోవుటచే మెదడునందలి రక్తపుచుంబులలో ఒకటి పగిలి దురదృష్టముచే మరణించి భారతముగ ప్రఖ్యాతి గాంచిన పూర్ణోన్నది.

డిక్రీయేజంటు విపరీత చర్యలు.

వెంకటగిరి సంస్థానతాబేదార్ల నిరంకుశము.

గతనెల 20 తేదీన పోలాయవాలాపాలెం చెనిగుంట గ్రామానికి ఆతాలూకా డిక్రీయేజంటు గంధం రామకృష్ణయ్య గారు సూరాయిపిన్నారు కొత్త ఆమీనాలో కూడా ఒకచెరాస్తి వారంటుతీసుకుని వచ్చినారు. ఆ వారంటు కొలపట్ల పొట్టిగాడి కొడుకు గోవిందుగాడి పేర టున్నందున వాడి వద్ద ఆస్తి యేమీ లేదు కొలపట్ల అయోధ్యగాడి కొడుకు గోవిందుగాడి పశువులను పెట్టి తలారి వాండ్లవల్ల గ్రామరచ్చలోకి 20-6-30 సాయంత్రం తీసుకుని వచ్చి జప్తీ చేసి తాలూకాకు తోలించుకుని పోతామని ఆర్భాటము చేసినందున పశువులు తాలూకాకుపోతే చెడిపోతవనే ఆలోచనతో పురస్కరించి చెల్లిస్తామని చెప్పి ఆరాత్రి వాడు ఎన్నో పడరాని పాట్లుపడి వారంటు మొత్తం రు. 41-11-10 లు తెచ్చి చెల్లించి యేజంటుగారివద్ద రశీదు తీసుకొనిపోయినాడు. తిరిగి 21-6-30 తారీఖున మరియొక వరాస్తి వారంటును తీసుకొనివచ్చి మొదట చెల్లించిన గోవిందుగాడి పశువులనే తోలుక రమ్మని ఆజ్ఞాపించినారు. యీ ఆజ్ఞ తెల్సుకొని వాడు వచ్చి యిదేమి అన్యాయము అని జీరుత్వములతో బ్రతిమాలుకొన్నను కొంచమయినా కనికరము లేక పశువులను తోలుక రమ్మని పెట్టివాండ్లను బలవంతించినారు గ్రామాధికారులు వచ్చి విచారించగా యిదివరకు చెల్లించిన వారంటు మొత్తం పొట్టిగాడు కొడుకు గోవిందుగాడు చెల్లించవలసినదన్ని యిప్పుడు వచ్చిన వారంటు మొత్తం యిదివరకు చెల్లించవలసిన వాడే చెల్లించవలయునన్ని తేలినది. చెల్లించిన మొత్తం యీ వారంటుకు చెల్లు వేయుకోమని డిక్రీయేజంటుగారితో చెప్పగా యీ వారంటు మొత్తం పూర్తిగా పిల్చే చెల్లించవలసినదన్ని చెల్లించిన మొత్తముకు వాడి మీదజావానేసి వసూలుపర్చుకోమన్ని చెప్పినారు. చెల్లించవలసిన పొట్టిగాడికొడుకు పాపడు వాడి వద్ద కుదవకాకి ఆస్తియూలా దొరకదు. యీ ప్రకారం న్యాయాన్యాయములు లేక నోటికి వచ్చినట్లు తీర్పులను నోరుకొట్టి వసూలుపర్చినాడను పేద సంపాయించుకొనుటకే యిట్టి అక్రమము చేయుచు వారిపని అయినట్లున్నది. యిక యీ విషయములు మాలవారు రోజువారీ కూలీలకు యిట్టి బీదలకోరు గొట్టిరంటులు ధర్మరుడయినా విచారించగా.

చెనిగుంట గ్రామనివాసి.

ఎలక్షను ఎత్తులు!!

గొప్ప ఆసాములను ఓటర్ల లిస్టునుండి తొలగించుట.

నెల్లూరుజిల్లా ఓటర్ల జాబితాలో అండగుంటాల గ్రద్దగుంటగ్రామాలలో యీ క్రిందివారిని తొలగించియున్నారు. కారణం తెలియదు. వీరు సఫా 1 కి రు. 100 మొదలు రు. 500 ల వరకు శ్రీ వెంకటగిరి రాజావారికి శిస్తు చెల్లించువారు అట్టి వీరిని లిస్టులో తొలగించినారు. సంవత్సరం 1 కి రు. 5-0-0 లు మొదలు రు. 21-1-1 ల వరకు చెల్లించువారికి లిస్టులో వుంచియున్నారు. లిస్టులో యుండువారికి చాలామందికి భూములేవు. పట్టా మాత్రం వుండవచ్చును. అభూములుయితే విక్రయించేసియున్నారు. విక్రయించేసి 30 సంవత్సరములు అయినది మా వెంకటగిరి సంస్థానములో పట్టాలుమార్చక ఆ ఆసామి మీదనే దావాలచే డిక్రీపొందే ఆచారం అనాదిగానున్నది. యీ క్రిందివారి పేర్లు యేయే కారణములతో తొలగించినది, యేవరు చేసినది తెల్పడలేదు కాంగ్రెసుపక్ష ఓట్లకై రైతు సంఘం యేర్పడినందున మనకు వోట్లు యివ్వరు వీండ్లను లిస్టులోనే తొలగించవలసినది అని మా శ్రీ శ్రీ ఊ మా రాజాగారు తొలగించియుందురా? అని మాకు సందేహము. ఆ ప్రకారము చేసియుండినను లిస్టులోయుండువారుమాత్రం యీ పల్లెబడిగలిగిన వారిమాటవినక ఓట్లు యిస్తారనుట పిచ్చితనము, యిది వృధాప్రయాస.

అండగుంటాల గ్రామం.

నెంబరు. 17 కాపులూరు నరసారెడ్డి,
" 19 లింగాడి నారాయణస్వామిరెడ్డి,
" 28 తోమూరు పోలిరెడ్డి.
" 38 చేనాటి మునుస్వామిరెడ్డి.
" 48 తిరుమూరు రామలింగారెడ్డి.
" 50 చేనాటి వీరరాఘవరెడ్డి.
" 55 దగ్గోలు వెంక[illegible]
" 57 సనిశెట్టి వెం[illegible]బ్బయ్యశెట్టి.
" 60 పెన్న[illegible]ంకటసుబ్బారెడ్డి.

గ్రద్దగుంట గ్రామం.

నెంబరు. 93 చేనాటి వెంకటకృష్ణారెడ్డి.
" 97 కొటం మునుస్వామి.
" 99 చేనాటి మునుస్వామిరెడ్డి.
" 101 వత్రి మునుస్వామి.
" 103 చేనాటి రంగారెడ్డి.
" 104 చేనాటి రంగారెడ్డి.
" 105 చేనాటి రామకృష్ణారెడ్డి.
" 110 మున్సిరాల సుబ్బయ్య.

యిందలి యథార్థము విచారించి రైతులు వారల లిస్టులో తమపేర్ల ప్రవేశించునట్లు ప్రయత్నింపవలసియున్నది.

చేనాటి మునుస్వామిరెడ్డి.

జమీందారులు-రైతుల కర్తవ్యము.

(పోలవరపు రామబ్రహ్మంగారు, బి. ఎ.)

జమీందారీ గ్రామములలోని రైతులు తాము అనుభవించుకష్టములను నిస్సంశయముగ వెల్లడించి జమీందారులు తమ బాధ్యతలనెరింగి ప్రవర్తించునట్లు చేయుట కత్యవసరమై యున్నది. ఈ విషయము అను మన "పత్రిక" చేయుచున్న సేవ నిరుపమానము.

వెంకటగిరి సంస్థానమునకు సంబంధించినంతవరకు, మనము వలంబింపవలసిన మార్గములను కొన్ని సూచింపనెంచితిని. రైతులు యైనన మేల్కాంచి ప్రజాహిత బుద్ధితో ప్రజాసేవ నొనరింపగల సామాన్యులనే తమ ప్రతినిధులను శాసన, స్థానిక సభలకంపవలయును. జమీందారు ప్రజాప్రతినిధియగుట లోకవిరుద్ధము. జమీందారీ గ్రామములలో రైతులవోట్లు సంపాదించుటకు జమీందారులెన్నియో వక్రపద్ధతుల నవలంబించియుండుటను చూచియేయున్నాము. శుష్కవాగ్దానములతో రైతులు మోసపోవుట మనయవ్యక్తతను సూచింపుచున్నది. రైతులు నిరుపేదలగుటయు, సంపన్నులనదగువారు స్వార్థపరులగుటయు కొందరు లంచములకు, తహసీల్దారు, మటుదారు మున్నగు నిర్భాగ్యదా మోతరోద్యోగముల కాసించియు యెన్నికలలో జమీందార్లకుం తోడ్పడుట సహజము.

మన జమీందారీలో నాయకుడు, కనుక్కుడు, పరిచారకుడు, ధోకా శుద్ధి గలవారు ఉద్యోగులలో కలికమునకేని కానరారు. అల్పవేతనములతోడ నుండి నగరిలోనే ఖాసావానికి నజరానా సమర్పించి నీచాతినీచసేవ లొనరించుకున్నను అముల్దారు అధ్యాపన్నమగును. వంటదారువల్ల కాటిపాలగును. పేస్ల చూడబోయిన బెద్ద. పది నోట్లు సంపాదింపగలవాడు యింకా యేమేమోకములకు పాల్పడువాడు, మన పరిపాలనాయంత్రమున ముఖ్యాంగములు.

ఇటువంటి మోధాన దోర్ధులు ప్రజల బీడించి పిప్పిచేయుచుండ, ప్రజా ప్రతినిధినని జమీందారు యే కాన్మో పొలిటికల్ క్లబ్బునందో తందనాలాడుచుండ మనకేమిలాభము. గత మూడు నాలుగేండ్లలో మన ప్రతినిధియై జమీందారు, శాసనసభలో చేసిన ఘనకార్యమేమి కలదు. కావున యీయొక్క విషయమును ముఖ్యముగా మనసునందుంచుకొనవలయునని నాసోదర రైతులను కోరుచున్నాను. మీలో నెవరో యొకరు, విద్యావంతుడు, ధీరుడు నోరుమెదల్పగలవానినే యెన్నుకొనుడు. బెల్లముకొట్టిన రాయివలె నలుగురితో బాటు తలయూపుచు, దండుగతిండికై ప్రాకులాడు దేవయ్యలను పంపవలదు. మీరు యెన్నుకొను యోగ్యతలు, మీశక్తి సామర్థ్యములు ప్రపంచమునకు వెల్లడికాగలవు.

జమీందారీయుద్యోగులు గ్రామాదులలో చేయు దండగము లసంఖ్యాకములు. ఇంచుకేని జంకుగొంకులు లేక, క్రమమైన చర్యను పైవారు తీసికొన్నను, మూకీభావమును వహించి వర్తించినను మీరు మానవలదు. క్రమమైన యాందోళనము సాగించి ప్రభుత్వమువారి దృష్టిని మన పాలకుల యసమర్థత పడునట్లు వెల్లడించవలయును.

తమక్రింది యుద్యోగులు చేయు దండగములను జమీందారులు విచారించుటలేదు. తే 1-6-30 ది పత్రికలో పాలూరుతాలూకా తడగ్రామంలో వేపచెట్టు నరికినందుకు 72 రూపాయల జుల్మానాయు, ధనికేవర్గ తహసీల్దార్లు లంచము కోరుటయు సర్కారు గ్రామంలో జరుగుటకన్న గుండెలు కావలయును. రైతుల మొఱ నాలకించువారు మత్తిలి యున్నందున నిట్టి దౌర్జన్యము సాగినది. గవర్నమెంటు గ్రామములో యిట్లు జరిగియున్నచో తహసీల్దారు బేడీలు తగిలింపబడియుండును.

అటువంటి తహశీల్దార్లు మన జమీందారీలో చాలమంది ఇక్కడ వెలయుచున్నారు. విద్యయా శూన్యము, జ్ఞానము మృగ్యము. సర్వదయాశౌచములు సున్న. ఇట్టి వీరికి హృదయవైశాల్యము, ఉన్నతభావములు యెట్లలవడును. పేరునకు తగినవిద్య, జ్ఞానము ఉండవలయును.

మైలవరపు వెంకటసుబ్బయ్యగారు కాలాంతకపు తహసీల్దారు మహానుభావుడు చాలా తాలూకాలు శాగుచేసి యున్నాడు. సంస్థానమునకు పేరు ప్రతిష్టలు యిటువంటివారివల్లనే లభించుచుండును. వీరినన్న దోసమేమికలదు. వీరి నీయుద్యోగములం దేర్పాటుచేసిన గ్రుడ్డికాల భైరవులననవలయును.

సర్కారువారు ఎలెక్షనులో ప్రభుత్వోద్యోగియులు పాల్గొనరాదని, లోపాయికారిగానైనా తమ పలుకుబడిని ఏ యభ్యర్థి కొరకును వినియోగింపరాదని కఠిన శాసనములుండగా, ప్రజా ప్రతినిధినని బయలుదేరు జమీందారులు తమకు వోట్లు తెచ్చినవారికే యుద్యోగములు, ప్రమోషనులు, గ్రామములను కొల్లగొట్టుటకు రైతులను పీడించి పిప్పి చేయుటకు సనదులు!

సుక్షేత్రములు మంటిపాలైనవి. అనాది కుటుంబములు విదేశములపాలైనవి న్యాయము, సత్యము అడవులపాలైనవి. చెరువులు, బావులు, తదితర జలాశయములు పాడైనవి. దరిశి తాలూకాలో పెద్దమ్మ తాండవింపుచున్నది. విద్యాలయములులేవు. తాలూకా, జిల్లాబోర్డు లేమూల అఘనరింపుచున్నవో మాకు తెలియదు. ఎన్నికలప్పుడు మోటారుకారు శరవేగమున మాయిండ్లపై వ్రాలుచుండును. మరల మూడేండ్లవరకు నియోజకవర్గములో పనియుండదు. జిల్లాబోర్డు జమీందారీ గ్రామాదుల సౌకర్యమును గమనించుటలేదు. తుదకు ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలైనను మాదరిశి యా రామక్షేత్రము[illegible] కల్పింపకుంట శోచనీయము.

పోట్టపొడిచినను అక్షరపుముక్క లేని రిజల్టు స్కూలుమేస్టరు ఏ పేదకళ్ళ నసుమనో గుంట వోనమాలు దిద్దపెట్టి ఇన్స్పెక్టరువచ్చునప్పటికి గారెలు బూరెలు సమర్పించి గ్రాంటుమాత్రము తప్పక పొందుచుండును. ఆశ్రయింపుతో పెంపొందుచుండును. గ్రామస్థులగు బాలురు విద్యావంతులగుచున్నారా లేదా యని విచారించువారు లేరు. తాలూకా బోర్డు "నెంబరు" పదవికై తట్టంత తలపాగాలుచుట్టి కిర్రుచెప్పులు, తళతళమెరయు తమ్మంట్లు. చారడేసి చుట్టలు, కాలుగాలిన పిల్లులవలె నాలుగురోజులు గ్రామాదులలో సంచరించి, చేతగాని వాగ్దానములు మాత్రము చేసి పోవుచుందురు.

స్వానుభవముచే కేవలము దరిశి తాలూకాలో అనేకగ్రామములలో ప్రదర్శింపబడు నీశోచనీయదృశ్యమును [illegible]తగ వ్రాయవలసి వచ్చినందులకు విచారింపుచున్నాను. ఇకనైన సోదరరైతులు తమ మాంద్యమును వదలి, బాధ్యతల గురించి స్వధర్మసాధనకై పాటుపడుదురుగాక యను తలంపుతో విన్నవించితిని.

మన క్రొత్త దివానుగారు వచ్చియును ప్రయోజనములేదు. ఎవరైనను జమీందారుచేతిలోని కీలుబొమ్మ. ప్రజాశక్తి విజృంభించవలయును. అనగా సత్రీ మాందోళనముపై ప్రభుత్వము వారిని ప్రోత్సహించి శాసన సభలలో మన బలమును పెంపొందించి, తద్వారా జమీందారీ గ్రామ సంస్కరణ సాధకములగు శాసనములను సమర్థించవలయును. ప్రస్తుతము ఎస్టేటు చట్టమునం దనేకమార్పులు జరుగవలయును. కావున మరియొకమారు నా సోదర రైతుల నభ్యర్థించునదేమనిన మీరు చేయుజాలు సామాన్యసే, మీ ప్రతినిధిగ శాసనసభకంపుడు. తాత్కాలికపు మోహవాక్యముల విశ్వసించకుడు. ఇనుకేవర్గ తహసీల్దార్ల, వంటదార్ల జబర్దస్తీకి వెరువకుడు!

జస్టిసు పక్షాదర్శమున మార్పు.

బ్రాహ్మణుల చేర్చుకొనవచ్చునను తీర్మానము.

జస్టిసుపక్ష కార్యనిర్వాహక వర్గము సమావేశమై తమపక్షపు క్రియయందు ఈ ప్రధాన మార్పును చేసిరి:—

౧. బ్రిటీషుసామ్రాజ్యాంతర్గత స్వరాజ్యమును భారత దేశమునకు శాంతియుతమయినఅన్నిమార్గముల ప్రయత్నించవలయును

౨. 21 సంవత్సరములకు పైబడిన ప్రతి జాతివారును పైఉద్దేశ్యమునకు సమ్మతించుచో యీ పక్ష సభ్యులుగావచ్చును.

ఇట్లు తీర్మానించి సాంఘిక పక్షమను నిందను బాపి దీర్ఘవివాదమునుపరిష్కారము గావించిరి.

మంత్రికక్ష విముఖత.

ఈ మార్పువిషయమై ఒక మంత్రిగారు-యీమార్పులో మేము ఎగురవలసిన దేదియులేదు. నెరవేర్చబడవలసిన కార్యక్రమము ప్రత్యేకముగ మాకు చాలగలదు అని నుడివిరి. టి. రామలింగంశెట్టి మొదలగువారలు కూడ ఇట్టి అభిప్రాయపడుచు తమ యీ జాతీయ పక్షము ప్రత్యేకముగా నుండవలయునని సూచించిరి. మంత్రి వర్గమువారు త్వరలో ఎలక్షను ప్రచారమునకు గడంగనున్నారు.

నెల్లూరుజిల్లా ద్వితీయ ఆది ఆంధ్ర మహా సభ.

అల్లూరునందు సమావేశమగుట.

నెల్లూరుజిల్లా ద్వితీయ ఆది ఆంధ్ర మహాసభ తే 15–6–30 దిన అల్లూరులో నరాలశెట్టి దేవేంద్రుడుగారి ఆధిపత్యమున జరిగినది. అధ్యక్షుని అత్యాదరాహ్వానము చేసి, ఆది ఆంధ్రులు అతి వైభవముతో ఉత్సవము జరిపి, సభామంటపమునకు కొని వచ్చిరి. సుమారు 1000 మంది ఆది ఆంధ్రులు సభకువిచ్చేసిరి. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ సభ్యులగు అతిదయ్యగారును, మరి కొందరు తాలూకాబోర్డు సభ్యులును, (ఆది ఆంధ్రులు) సభకు దయచేసిరి.

సుమారు 9½ గంటలకు సభ ప్రారంభమయ్యెను. నెల్లూరుజిల్లా ఆది ఆంధ్ర ఉద్ధరణ సంఘ కార్యదర్శి గతసంవత్సరపు కార్యనివేదికను చదివెను. గత సంవత్సరమున పైసంఘము 31 మంది ఆది ఆంధ్ర బాలురను చదివించెను. పరపతి సంఘములు, రాత్రి పాఠశాలలు స్థాపించెను.

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు ఆది ఆంధ్రులు తమ ఉద్ధరణకై భగీరథ ప్రయత్నము చేయవలెననియు, కేవలము వ్యవసాయపు కూలీలపై ఆధారపడక కమ్మరి పని, వడ్రంగిపని, చేనేతపని, మోటార్లు నడుపుట, నూలు వడకుట మొదలగు వృత్తులు నేర్చుకొనవలెననియు, మద్యపానము, చచ్చిన పశువులనుతినుట మొదలగు దురభ్యాసములు విడువవలెననియు చెప్పెను.

అధ్యక్షులు, ఆది ఆంధ్రుల పూర్వపు ప్రస్తుతపు తారతమ్యములు చక్కగ విశదీకరించి, ఆది ఆంధ్రులు ఒక్కుమ్మడి తమఉద్ధరణకై ముందంజ వేయవలెననియు అగ్రజాతులయొక్క అనాదరణే వారిప్రస్తుతపు స్థితికి కారణమనియు, అగ్రజాతుల వారు అస్పృశ్యతను పారదోలి హిందూ మతమును రక్షించవలెననియు చెప్పిరి.

ఈ క్రింది విషయములు తీర్మానించబడెను

(1) సార్వభౌమునకు ఆయురారోగ్యములు కలుగు గాక.

(2) ఆది ఆంధ్రులు తమ కుల వైషమ్యములు పోగొట్టుకొని తమ ఉద్ధరణకు పాటుపడవలెను.

(3) ప్రభుత్వమువారు ఆది ఆంధ్రుల యెడ చూపు సానుభూతికి తృప్తిని తెలియచేయుచూ శ్రీయుత వెస్టులేక్ కలెక్టరుదొరవారు B. P. No. 1780 విషయమై చేసిన వ్యాఖ్యానమునకు వారికి వందనములర్పించుచున్నాము.

(4) ప్రస్తుతమందు ఎలిమెంటరి విద్యావిధాయకము అన్నివిధముల నష్టదాయకమగుటచే దానినితొలగించి సెకండరి విద్యావిధానము స్థాపింప డైరెక్టరు వారిని కోరుచున్నాము.

(5) స్థానికసంఘములలోను, గ్రామపంచాయతీ కోర్టులలోను ఆది ఆంధ్రులకు స్థానములు ప్రత్యేకించవలసినట్లు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నాము.

(6) మద్యపాననిషేధము.

(7) ఆది ఆంధ్రులు వడ్రంగిపని, చేనేతపని, కమ్మరిపని మొదలగు వృత్తులను నేర్చుకొనవలెను.

సభానంతరము గ్రామములో నగర సంకీర్తన జరిగెను.

ఎ. ఆదినారాయణయ్య,
కార్యదర్శి.

నెల్లూరుజిల్లా సత్యాగ్రహ దళము.

నెల్లూరుజిల్లాయందలి సత్యాగ్రహ దళమునకు డిక్టేటరుగానుండిన శ్రీయుత ఓరుగంటి వెంకటసుబ్బయ్యగారు తాము జైలునకుపోవు సందర్భమున తమ సర్వాధికారమును నాకొసంగినారు. నేనిపుడు కారాగృహమునకు పోవుచున్నాను. గాన నాస్థానమున శ్రీయుత నూకలపాటి లక్ష్మిరెడ్డిగారిని నెల్లూరుజిల్లా సత్యాగ్రహదళమునకు డిక్టేటరుగా నియమించియున్నాను.

(Sd.) వేమూరు లక్ష్మయ్య,
నెల్లూరుజిల్లా సత్యాగ్రహదళాధిపతి,
మండల సర్వాధికారి.

జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము, నెల్లూరు.

జిల్లా కాంగ్రెసుకమిటీ ప్రెసిడెంటుగారైన శ్రీయుత రాళ్ళపల్లి రామసుబ్బయ్యగారికి తమకు తర్వాత జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీ ప్రెసిడెంటు నెన్నుకొను అధికారము జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీవారిచ్చినారు. ఆ అధికారము ననుసరించి వారు తమస్థానమున శ్రీయుత కటికినేని వెంకటరమణరావుగారిని వారయివారు దినములలోవచ్చి ఛార్జితీసుకొనుపక్షమున జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీ ప్రెసిడెంటుగను అట్లుకానిచో శ్రీయుత నూకలపాటి లక్ష్మిరెడ్డిగారిని జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీ ప్రెసిడెంటుగను నియమించినారు. దయచేసి యీవిషయము మీపత్రికయందు ప్రచురింప గోరుచున్నాను.

(Sd.) వేమూరు లక్ష్మయ్య,
జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి.

జమీందారి రైతు
22—6—1930
ఆదివారము.

జస్టిసుపక్ష నూతనాదర్శము.

నేటి కాంగ్రెసు చలనాను గుణ్యముగ జస్టిసు పక్షముగూడ తనక్రియను మార్చుకొనుట శుభసూచకము. నిర్మాణ ఘనాశయములతో దీనిని ప్రారంభించినను రానురాను అధికార వాంఛా పరాయణులపరమై జస్టిసు పక్షమున్నతమైన ఆదర్శములచేర స్వకార్యముల సాధించుకొను సంఘమునకు వ్యాఖ్యానమై పోయినది. బ్రాహ్మణ జాతి నిరంకుశను సమయించుటయే పక్షహృదయమని చాటుచుండినవీరు ఏవిధముగనైనను బ్రాహ్మణేతర జాతి పురోభివృద్ధికి పాటుబడరైరి. మొన్న మొన్న ఆత్మగౌరవోద్యమమును లేవదీసిన రామస్వామినాయకరు కాంగ్రెసు మత పరిత్యక్తులై యిందు చేరువరకు సాంఘిక విషయ వాసనలే యీపెద్దలెరుగరు. సతతము ఉపన్యాస వేదికలపై నిజ స్వార్థోద్దేశ్యముల మరుగుపరచుటకే సంఘ నిర్మాణము, జాతిగౌరవ ప్రతిష్ఠాపనల గూర్చి నాలుక కొనలనుండి వీరు గ్రామఫోను ప్లేటు అయిపోయిన మహోజ్వల భాషణముల గావించెదరు.

దీనికిదోడు ఇది నేతిబీరకాయవంటి ప్రజాపక్షము. సామాన్యప్రజకు జన్మాది ఇది యెట్టిమేలుగాని, యొనర్చియుండలేదనుట లోకవిశ్రుతము. ప్రజలను పీడించి, ప్రజాభిప్రాయమును తృణీకరించి, ప్రజల డబ్బును వెదజల్లు జమీందారులు ఆనంతునివలె యీపక్ష భారదూర్వహులు. ఈ అంశమే దీని ప్రజాత్వమునకు ప్రస్ఫుట నిదర్శనము. తమపక్షము వహించగలవారు జమీందారులకు దొరకుట; తమ ఉద్యమమునకు ధనికుల అండ అగుటలే ఈపక్ష నిర్మాణభాగములు. జమీందారుల డబ్బుచే పోషింపబడుచు, వారి బలగమును నమ్ముకొనియున్న జస్టిసు వర్గము రైతు యోగక్షేమము నెట్లు ఆరయగలదు? ఆ కేంద్రపాలనము దేశమునకు మేలు గూర్పజాలకపోయినను అదృష్టమును మాత్రము గూర్చగలిగినది. స్వర్గీయులు పానగల్లు ప్రభువులు జస్టిసు పక్షముచేర జమీందారుల—అందు ముఖ్యముగ వెలమ దొరల కెవ్వగొట్టిపోయినారు. ఆఫలితముగ భోక్తలగు జమీందార్లు భోజ్యముగు రైతుకు శాసనసభలలో ప్రాతినిధ్యము వహించుట అయినది. తరువాత సభలో ప్రవేశించి యీరాజులు మంత్రులనిపించుటకు విశ్వప్రయత్నముల గావించుచున్నారు. నిన్న ఏర్పరుపబడిన ఎలెక్షన్ సంఘమునందుగూడ, బొబ్బిలిరాజా, వేంకటగిరి కుమార గారలు సభ్యులగుటచే ఎంతవరకు యీపక్షము ప్రజకు సాయపడునో సువ్యక్తమగుచున్నది. పలుకుబడి గలిగిన జమీందారులను పోటీచేయించి వారి సహాయముచే ఇతర జాతీయపక్షములకు మంత్రివర్గమున చోటులేక చేయ యత్నించుచో యీ బహద్దూరులందరూ భగ్నమనోరథులయ్యెదరు.

జస్టిసు కార్యనిర్వాహక వర్గము వారు కూడి తీవ్రవివాదమును కలుగజేసిన "బ్రాహ్మణ ప్రవేశము"పైగల ఆంక్షను తీసివేసిరి. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యాంతర్గత స్వరాజ్య సంపాదనము పక్ష ఆదర్శమనిరి. సైమను ఎదుటగూడ రాష్ట్రస్వాతంత్ర్యమే చాలునని ఉద్ఘోషించిన వీరు ఇన్నిమెట్లు పైకెక్కుటచోద్యముగనున్నది. ఇది ఎలెక్షను వ్యూహమని స్ఫురించుకోజాలనివారుండరనుకొనెదము. ఇంత గ్రంథము తర్వాత బ్రాహ్మణులు యిందు చేరుటగాని వీరుచేర్చుకొనుటగాని, ఇరువాగులవారికి గౌరవప్రదము గాకుండుటేగాక ఆత్మహత్యాకల్పము.

మేము కాంగ్రెసువారి శాసనసభాబహిష్కార సూత్రమునకు విముఖులము. చూడుడు వారిస్థానములలో కలలోగూడ అనుకొననివారు గౌరవనీయులై ఎట్లు ప్రజాభిప్రాయమును కొల్లగొట్టుచున్నారు. రానున్న ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు నీతి నవలంబించినచో జమీందార్ల పక్షమగు జస్టిసువర్గము అధికారమునకు వచ్చిన రైతు స్థితి అందు ముఖ్యముగ యెస్టేటు ల్యాండు ఆక్టు సవరణకు రానుండ జమీందారీ రైతులస్థితి ఏమికావలయును? కావున, రైతులు తమ నోటిమాటను పలుకగలిగినవారిని, జస్టిసువాసనలెరుగనివారిని శాసనసభలకు బంపుట ప్రధాన కర్తవ్యము

ఇప్పటి మంత్రివర్గమువారు జస్టిసువారు క్రొత్తగాచేసిన పదములయందలి మార్పు చేతనే ముగ్ధులై యీపక్షమున చేరవని నిర్ణయించుకొనుట రాష్ట్రమునకంతటికిని మోదప్రదాంశము. కాంగ్రెసుస్థానే జాతీయపక్షమొకటి ఏర్పరుచుట నిశ్చయము. జాతీయపక్షమువారు డొమినియన్ స్టేటను గోరుచు తమ ఆదర్శముల ఇంతకు ముందే ప్రకటించి యున్నారు. సత్యాగ్రహమునకు విముఖులగు కాంగ్రెసు ప్రవృత్తిగలిగిన వారందరూ యీమారు సభలో ప్రవేశించి యీపక్షమున చేరుట లక్ష్యము. మంత్రివర్గమువారు యిందు చేరిరి. జాతీయభావ నిరోధకుల స్థానభ్రష్టులజేయుటసుకరము. ఇట్టివారిని సభలో ప్రవేశింపజేయనీకుండుట ఓటర్ల పవిత్ర ధర్మము.

వివిధపక్షములవారు ఎలక్షను సన్నాహముల గావించుచున్నారు. ఏపక్షము లేర్పడునో, ఏఆకృతులబొందునో ముందు చూడవలసియున్నది. జస్టిసు పక్షేతరులందరూ యీతరుణమున చేతులగలిపి అధిక సంఖ్యలతో శాసనసభలో ప్రవేశించి ప్రజామోదముగ రాజ్యాంగమును నడపించుట వివేకము.

నెల్లూరు మండలమున శిక్షలు.

ఒక ఆంగ్లయువతి సహకారము.

నెల్లూరు మండలమున నిర్బంధ విధానము సాగుచున్నది. కావలిలో ఒక విద్యార్థి.

వేలూరు రంగయ్యగారికి

108 సెక్షనుక్రింద ఒకసంవత్సర విడిఖయును.

నూకలపాటి వెంకటపతి రెడ్డిగారికి.

5 నెలల కఠినశిక్షయు విధింపబడెను.

క్రింది గోగులపల్లెవారికి ఇట్లు శిక్షలొసంగబడెను.

రామలింగం నాగిరెడ్డి	10	నెలలు
చవనం ధర్మారెడ్డి	7	,,
పోల్లు రంగారెడ్డి	1	సం!

గుమ్మడి సుబ్బరామిరెడ్డి 4 నెలలు
గుమ్మడి రాఘవరెడ్డి 4
ఇప్పినకోటి వెంకురెడ్డి 4
సూరిశెట్టి సుబ్బిశెట్టి 8
కత్తి వెంకటనరసింహం 8
కాళహస్తి పుల్లారెడ్డి 3
నక్కా లక్ష్మయ్య 2
ద్వారపాకు వెంకురెడ్డి } తెలియదు
పినతాటి యానాదిరెడ్డి }
నాదారి రామయ్య }

క్రింది కావూరు వాలెంటీర్లకు కల్లుకేసులో మరియొక కంటు 3 నెలల శిక్ష విధింపబడినది.

కలిగిరి శ్రీరాములురెడ్డి
గడ్డం ఆదిరెడ్డి
అబ్బిశెట్టి రమణయ్య
మాదంరెడ్డి రమణారెడ్డి

జుల్మానాలు.

ఉప్పుకేసుల క్రిందివారికి ఆయా విధముల జుల్మానాలు విధింపబడినవి.

అల్లంపాటి రమణారెడ్డి, కొండూరు ఆదిపరెడ్డి, శివారెడ్డి శంకరరెడ్డి, అల్లంపల్లి బలరామిరెడ్డి ఎర్రబోలు రామిరెడ్డి, ఇందుపూరు ఆదిపరెడ్డిగార్లకు (అల్లూరు) చెరి 50 రూపాయలు జుల్మానా విధింపబడినది. బెజవాడ రామిరెడ్డికి 50 ఎర్రబోలు వెంకురెడ్డిగారికి 100 విధింపబడినది.

తెలుగూరువారికి శిక్షలు.

తెలుగూరునందు తాటిగోలల నరికినందులకు క్రిందివారికి 6 నెలలు కఠినశిక్ష విధింపబడినది.

కాటంరెడ్డి లచ్చారెడ్డి
మినుతూరు మన్నారు కృష్ణయ్య
మొల్లూరు వెంకటశేషయ్య
కనుపూరు వెంకురెడ్డి
పోలంరెడ్డి సుబ్బరామిరెడ్డి
దొడ్లా సుబ్బారెడ్డి

యీ క్రిందివారు తాటిగోలల నరికినందులకు రాపూరులో అరెస్టుచేయబడి గూడూరునందు శిక్ష విధింపబడినది.

చింతలపల్లి లక్ష్మీనరసింహం
స. చిన్నకృష్ణయ్య
సి. పద్మనాభయ్య
పిరకోటి నరసారెడ్డి
ముంగర రమణారెడ్డి
దేవరం శేషురెడ్డి
కనుపర్తి వెంకటసుబ్బయ్య
బయనా వీరయ్య
చేడిమాల వెంకటసుబ్బారెడ్డి

వీరికి 4 నేసి నెలల కఠినశిక్ష విధింపబడినది.

ఆకురాజు కోటయ్య
ఆవుల గోవిందస్వామి
బయనా వెంగటరత్నం
మరియొకరు

బాలురగుటచే 2 ఏండ్లు రిఫర్ మేటరి స్కూలుకు పంపబడిరి.

మదనూరు జట్లకుశిక్ష.

మదనూరు వారు వాలెంటీర్లుగాని వారు 8 దప్పు అందరూ కూమాపణ వేయుటచే వదలివేయబడిరి. క్రిందివారికి శిక్షవిధింపబడినది.

ఆకెళ్ళ నరసింహం
ఏ. ఎల్. సాంబశివరావు
చిట్టమూరు ఆదెపరెడ్డి
గుర్జేటి వీరబ్రహ్మం

వీరికి ఒక్కొక్కరికి 15 నెలల కఠినశిక్ష

దేశిరెడ్డి సుబ్బరామిరెడ్డి
కందుకూరు ఆదినారాయణయ్య

6 నెలల కఠినశిక్ష

రాగి వెంకటస్వామి
పసుపులేటి వెంకటసుబ్బయ్య

9 నెలల కఠినశిక్ష విధింపబడినది.

నెల్లూరు వాలెంటీర్ల ప్రచారము.

నెల్లూరువాలెంటీర్లు జట్లు జట్లుగా జిల్లాయందు వివిధప్రాంతములకు ప్రచారములకు పోవుచున్నారు. అన్నిగ్రామములందునూ తాటిగోలలు నరికివేయబడినవని భావింపబడుచున్నది.

తెలుగూరులో కొందరి అరెస్టు సందర్భమున కొంతగలభా జరిగినదనియు పోలీసు సబ్‌యినస్పెక్టరును మునసబు పొన్నలూరు వేంకటరమణారెడ్డిగారిని మూక కొట్టినట్లు కొందరిమూలముగ తెలియుచున్నది. ఇట్టే గోగులపల్లెలో సబిన్స్పెక్టరు గారికి దెబ్బలుపరాభవము స్త్రీలవలన కలిగినదట!

యల్లాయపాళెం క్రొత్త మునసబు.

యల్లాయపాళెం గ్రామోద్యోగులు రాజీనామాల నొసంగుటచే యిప్పటకు పెట్టినలారిపనులు కొందరు మహమ్మదీయులు మునసబుపని కరేటి వెంచురామిరెడ్డిగారును తీసుకొనిరి యింతకుముందు యీరెడ్డిగారు మునసబుగా ధనము అపహరించిరని 6 నెలలు శిక్షవిధింపబడి తొలగవేయబడినట్లు తెలియుచున్నది. వీరు పేదలగుటచే బి. ఏ. చదువుచున్న కుమారుని విద్యార్థుల కొందరు పెద్ద ప్రముఖులదగ్గర చందాలు పొందుచుండిరి. ఇక వీరికి సహాయము చేయరాదనిగూడ యీ కాలేజి నిర్ణయించుకొన్నారని తెలియుచున్నది.

పికెటింగ్ ఆర్డినెంసును రద్దుచేయవలయును.

క్రొత్తగా 'బొంబాయిలో ప్రవేశపెట్టబడిన పికెటింగు నిషేధ ఆర్డినెంసును రద్దుచేయవలయునని భారతివాణిజ్య సంఘమువారు ఒక విజ్ఞప్తిని ఇర్విను ప్రభువుకు పంపిరి.

ఆచార్య రంగాగారి విడుదల.

స్వర్గీయ శ్రద్ధానందస్వామి పుత్రులు ఆచార్య ఇంద్రాగారికి రాజద్రోహ నేరముక్రింద శిక్షవిధించిరి. అటులనే నేరు ప్రోత్సహించిన వారిని విడుదలజేసిరి.

శ్రీ బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారు.

నాలుగు మాసముల శిక్ష ననుభవించుచున్న గోపాలరెడ్డిగారిని కడలూరు జెయిలుకు మార్చి నెలకొండుకొన్నారు. నేర్చుకోనిపోయిరి. వీరు చాలా ఆరోగ్యకరముగానున్నారు. 4 పౌనులు బరువు హెచ్చిరి. చాలామంది సాగా తోడి ఖయిదీలతో సంతోషగోష్ఠితో కాలముగడుపుచున్నారు అధికారులు గౌరవంగా చూస్తున్నారట! వారమునకు 3 మార్లు క్షౌరం, అటుదినము రొట్టె కాఫీలు సరఫరాచేయబడుచున్నవి. యితర నెల్లూరుఖయిదీలు సౌఖ్యముగానున్నారు గంపేరరపు రామమూర్తిగారు 2 పౌనులు బలిసిరి. రాఘవులుశెట్టి మూడలువారు కావున్నారట! దుర్వూరు బలరామిరెడ్డిగారిని తిరుచునాపల్లికి, బొమ్మా శేషురెడ్డిగారిని బళ్లారికి, తెలుగూరు సుబ్బరామిరెడ్డిగారిని మదరాసుకు మార్చిరి. ఆనిరెడ్డిగారిని మార్గమధ్యమున కలుసుకొనినవారు మాకు తెలుపుచున్నారు.

పికెటింగ్ ఆర్డినెంసు.

పికెటింగు ఆర్డినెంసు బొంబాయి రాష్ట్రమున ప్రవేశపెట్టబడినది. కాంగ్రెసువారు వాలెంటీర్లనుజట్లుజట్లుగా పంపుచున్నారు. పోలీసులువారిని అరెస్టు చేయుచున్నారు. కలకత్తా మున్నగు పట్నములలోగూడ ఇటులే జరుగుచున్నది.

భారతదేశమునకు స్వరాజ్యము:—

ఒక ఆంగ్లోయిండియను స్త్రీవింతచర్య:—

ఫెలోజపన్ బ్రిటను 50 ఏండ్ల స్త్రీ పార్లమెంటుభవనమున "భారతదేశమునకు స్వరాజ్యమొసగుడు" అను నోటీసులను అంటించుచుండె అరెస్టుచేసి ఒక దిన శిక్షవిధించిరి. ఆమె యిట్లు వాఙ్మూలము యిచ్చినది:—నేను బ్రిటిషువారికి చెందిన ఆంగ్లోయిండియనును. నాకుమారుడు డాక్టరు పరీక్ష చదువుచుండుటచే ఆమెఅభివృద్ధికి భంగము కలుగునని బ్రిటిషు విప్లవములోచేరనైతిని. నాస్నేహితుడు గాంధిగారిని అరెస్టుచేసినతరువాత భారతదేశమునకు కొంత సహాయముచేయ సంకల్పించుకొని స్వంతవ్యవహారములను చక్కబెట్టుకొనుచుంటిని కాని సరోజినీదేవిఅరెస్టు వినగానే ప్రచారమునకు వెంటనే ప్రారంభించితిని.

గుంటూరులో 144.

గుంటూరులో 144 సెక్షను ప్రవేశపెట్టబడినది. సత్యాగ్రహశిబిరములనుండి వాలెంటీర్లను పామ్మనగా వారు నిరాకరించిరి. మట్టువేసియుండిన ప్రజను పోలీసులు లాఠీలతో కొట్టిచెదరగొట్టిరి. చాలమందికి గాయములుతగిలినవి. కొన్ని అరెస్టులు గూడ జరిగినవి.

గాంధిరానిచో రౌండుటేబిల్ సభను నిష్ఫలముచేసెదము.

పండిత మదనమోహన మాలవియ

లాహోరులో ప్రబ్బండమైన సభలో ఉపన్యసించుచు, గాంధిగారిని రౌండుటేబిల్ సభకు పిలువనిచో ఆశభరిత నివృత్తియాజనము గావించెదమనియూ, కాంగ్రెసు అబేపానుసారముగ సహకార్య మహమ్మదీయులు ఆసింపకుండ వదలుకొన్నారనియు నుడివిరి.

రౌండుటేబిల్ సభకు కర్చులు.

లండనులో జరుగనున్న సభకు 60 మంది ప్రతినిధులకు లిబరేటాటు సంస్థానముల తరఫున 12 మందియుందురు. అందు వీరు 3 మాసములుందెదరు. వీరికై 64 లక్షరూపాయలగును ఇండియనము బ్రిటిషు ప్రభుత్వము భరించును. యీమూడునెలల ప్రతిప్రతినిధికి 100 పౌండ్ల జీతము దినమునకు 25 షిలింగుల అలవెన్సు (16—8—0) యివ్వెదరు.

పికెటీలు ప్రమాదము.

ప్రొత్తగా వకీలు పట్టంపొందిన సంజీవయ్యగారు ఉప్పుకొంచి తడిచిలోయి వణుకుచూ అపాంటి కోర్టు ఏమీ కేసు లేకుండా శిక్షించి సుశీలముగా వెల్లడిచేసిరి.

పాడిపాటి సుబ్బరామరెడ్డిగారికి శిక్ష.

కారు జప్తిచేయుట.

పాడిపాటి సుబ్బరామిరెడ్డిగారు (యల్లాయపాలెం) కొడవలూరులో విచారింపబడి కలెక్టరుగారు 3 నెలలు శిక్షయు 500 రూపాయలు జుర్మానా విధించి కారును జప్తి జేసిరి.

మొదట పోలీసువారితోగూడ కలెక్టరువచ్చి గుంపును చెదరగొట్టుచు చాల దూరము తరుముకొనిపోయిరి. చాల మందికి దెబ్బలుతగిలినవి. వెంకట్రావు అను వాలంటీరును చావమోది అరెస్టు జేసిరి. పొనకా కనకమ్మ మొదలగు స్త్రీ వాలంటీర్లనుగూడ తాకి నెట్టిరి.

ఊటకూరువారిని 11 మందిని అరెస్టుచేసియున్నారు.

విశ్వనాథం సుబ్బరామయ్యగారికి 117 క్రింద నోటీసు ఒసంగబడియున్నది.

వార్తావాహిని.

మోటారు వేగపురికార్డు నిర్మాత మరణము.

సర్ హెన్రీ సీగ్రేవుగారు గతసంవత్సరము అమెరికాయందు మోటారును గంటకు 231 మైళ్లు నడిపించి ఒక "రికార్డు"ను నిర్మించిరి. వెస్టిండీసులో గం. 98 మైళ్లు నడిపిరి. ఇప్పుడు మరల ఇంగ్లండులో "మిస్ ఇంగ్లండు" అను పేరుగల స్టీంబోటును పందెములో నడుపుచుండ అపాయముజరిగి పడవమునిగిపోయినది. సీగ్రేవుగారు మరియిద్దరు చనిపోయిరి.

పాటియాలా విచారణ.

పాటియాలా విచారణ సంఘము ఎదుట సాక్ష్యమియ్యగలుగుటకు పటియాల జెయిలులో ఖైదీగా ఉండిన అమృతలాల్ సేటుగారిని విడుదలచేసిరి. విచారణ జరుగువరకు వీరు మరల జెయిలుకు పోరాదని వీరు ఆదియందలి ప్రజాసంఘ సభ్యులు ఇంకను విరోధముల బయటపెట్టుటకు ప్రయత్నముల జరుపుచున్నారు.

సైమను కమీషనువారి పెద్దపొరబాటు.

కొన్ని లక్షల వ్యయపరచి సంచారముగావించిన సైమనుకమీషనువారు హాస్యాస్పదమైన ఒక ప్రధానవిషయమునందే పొరబాటు గావించిరి. సంయుక్త రాష్ట్రములలో బెనారసు, లక్నో, ఆగ్రా, అలీఘురు విశ్వవిద్యాలయములు గలవని వ్రాసిరి. కాని మరచుటకుసాధ్యముగాని పురాతనమైనది పెద్దదియగు అలహాబాదువిశ్వవిద్యాపరిషత్తును విడిచిరి. అని పయొనీరు అను ఆంగ్లోయిండియను పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ఆంధ్రపత్రికకు ధరావత్తు.

ఆంధ్ర దినపత్రికను రు. 2000 లు ధరావత్తు కోరబడినది. పత్రికాధిపతులు అటులే చెల్లించుటచే పత్రిక యథాప్రకారము నడువగలదు. స్వరాజ్య (ఇంగ్లీషు ప్రకాశంపంతులుగారిది.) ను రు. 4000 లు అడుగుటచే ప్రచురణము ఆగిపోయినది.

నెల్లూరులో రామకృష్ణ ముద్రణాలయము వారిని రు. 1000 లు ధరావత్తుగోరిరి.

అసెంబ్లీ ఎన్నికలు.

భారత శాసనసభ స్టేట్ కౌన్సిల్ సభల ఎన్నికలు యీ సెప్టెంబరుమాసములో జరుగునని ప్రభుత్వ ప్రకటనము తెలుపుచున్నది. వివరములు ముందు తెలుపబడును.

బరంపురం మునిసిపల్ అధ్యక్షుడు.

ఇప్పటిఅధ్యక్షుడు ఉన్నవ రామలింగంగారు జెయిలునందుండుటచే వర్ల వారినే మునిసిపల్ ఛేర్మన్‌గా ఏకగ్రీవముగా ఎన్నుకొనిరి.

చైనా సేనాని హత్య.

క్వాంగ్‌సీమండల గవర్నరు లిహాంగ్‌నియాంగ్ సేనాని భోజనముచేయుచుండ అతని బాడీగార్డే వచ్చి కాల్చి చంపివేసినాడు. ధనమునకు ఆశపడి ఒక కమ్యూనిస్టు ప్రోద్బలమున యీ ఘోరమును గావించెను.

బందిపోటుగాండ్రను వాలంటీర్లు తరిమివేయుట.

సెర్వెంటు ఆఫ్ యిండియాపత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—బార్డోలీ తాలూకా గ్రామములలో బందిపోట్లు జాస్తిఅయినవి. ఒక గ్రామమునకు జరిగిన బందిపోటుహత్య తరువాతిరము గ్రామమునందు యందువలన కాపలాగాయుచున్నారు. యీ నెల 9 తేది రాత్రి వాలంటీర్లపయిక్కి దొంగలు పోరి పోయిరి అరాత్రే సరిహద్దునకు దొంగలు తరిమివేయబడిరి. 12 తేది దొంగలు వాలంటీర్లనుజూచి పారిపోవలసివచ్చినది.

సైమనుగారి ఉపన్యాసము.

సర్ జాన్ సైమనుగారు 18 తేది ఒక ఉపన్యాసమును భారతదేశ విషయమైగావింప అది బ్రాడ్‌కాస్టు చేయబడినది. అందు తమ నివేదిక కోరదగిన పద్ధతింపుకొనిరి. కాని పి. ఎస్. అంగ్రూసుగారు పార్లమెంటు సభ్యులకు ఉపన్యసించుట గర్హ్యముగా భావించిరి.

యూరపులో ఘోరమైన తుఫాను.

ఇంగ్లండు మొదలగు దేశములందు తీవ్రమైన తుఫాను సంభవించినది. లండనువీధులలో వెల్లువ కొట్టినది. పిడుగులవలన చాలమంది చనిపోయిరి. ఫ్రాంసు, జర్మనీ ప్రదేశములందు గూడ చాలనష్టము సంభవించినది ఒకగంటలో రెండంగుళముల వర్షము కురిసినది.

మోతీలాల్ నెహ్రూగారి బొంబాయిచేరుట.

పండిత మోతీలాల్‌గారు బొంబాయిచేరి గొప్పస్వాగతము జరిగినది. గుడ్డలవర్తకులతో సంప్రదించి ఒక నిర్ధారణను కలుగజేయ యత్నించుచున్నారు. 10 తేది 2 లక్షలు గల గొప్ప సభయందు ఉపన్యసించిరి.

యంగ్ ఇండియా ముద్రాపకుని అరెస్టు.

మహాత్ముని పత్రికలు యంగ్ ఇండియా నవజీవనముల ముద్రాపకుడు మోహన్ లాల్ భట్టుగారు అరెస్టుచేయబడిరి.

ఈజిప్టు మంత్రివర్గ పతనము.

శాసనమునకు భిన్నముగా మంత్రులు నిరంకుశముగా ప్రవర్తించ రాజు అనుమతించుటకు రాజుగారు భిన్నులుగా నుండుటచే నహాస్‌పాషాగారి మంత్రివర్గము రాజీనామానిచ్చినది. కానిపార్లమెంటు ఏకగ్రీవముగా మంత్రులకు విశ్వాసమును ఆమోదించినది.

పెట్రోలుట్యాంకు తెగులబడుట.

మదరాసునందు రాయపురంలో బర్మా ఆయిల్ కంపెనీవారి పెద్ద పెట్రోలియంట్యాంకు ఒకటి నిప్పంటుకొన్నది. 1914 లో ఎండెన్ గుండు వేసినతరువాత యింతపెద్దమంట మదరాసువారు చూచియుండలేదు. 18 గంటలతర్వాత తీవ్రప్రయత్నముల్వలన ఆర్పబడినది. కంపెనీకి సుమారు రు. 2 లక్షలకు పైన నష్టము సంభవించినది.

మద్రాసు సత్యాగ్రహము.

మదరాసు సత్యాగ్రహమునందు గల 30 మంది వాలంటీర్లను అరెస్టుజేసి పోలీసు అధికారుల సామానులతోయూ స్వాధీనపరచుకొనిరి. వీరందరికి చెరి 6 నెలలు శిక్షయు విధింపబడినది.

స్వదేశి - వేశీయుల కర్తవ్యము.

---

250 కోట్ల గజముల ఉత్పత్తిగావలయును.

గాంధిమహాత్ముని శిష్యురాలు మీరాబాయి (మిస్ స్లేడు) గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

ఇప్పుడు భారతదేశమునందు తయారగు మిల్లుబట్టయంతయూ స్వదేశక్రింద ఉపయోగించిన భారతీయుల అవసరములకుగా 200 కోట్ల గజముల గుడ్డ తక్కువపడును. అందు కొంత వంతు మిల్లువారే తీయుటవలనే మరి 50 గజములగుడ్డ అనగా మొత్తముమీద 250 కోట్ల గజములగుడ్డ కావలసియుండును. స్వరాజ్యభవనమునకు సుస్థిర ఆర్థిక పునాదుల నిర్మించుటకు ఖాదీయే ప్రజాసామాన్యమునకు తోడ్పడగలదు.

అందుచే దేశమంతయూ నూలువడకుటను [illegible]టను ప్రారంభింపవలయును. మన యుద్యమ నిర్మాతలందరూ చెరయందున్నారు. కావున ఎంతగుడ్డనువారే తయారు చేసికొనవలసియున్నది.

ఈసమయమున స్త్రీ పురుషులు ఎవరుగాని ఉపయోగమునకు చీరలుగాని, పంచెలుగాని వాల్గింటికి పైన కలిగియుండరాదు. గత నాలుగేండ్ల అనుభవములో మూడు జతలు చాలునని తెలిసికొంటిని. కానీ యీ అహింసా స్వాతంత్ర్యసమరముమధ్య అత్యవసరములకు గావలసిన రెండు జతలుమాత్రమే దేశభక్తులందరూ తృప్తిపడియుండవలయును. ఖాదీయొక్క గృహోత్పత్తిని వృద్ధి చేయవలయును ఇప్పటి మన పురారాశియమును భావించినయెడల యీ అత్యంత అల్పత్యాగము గొప్పకాజాలదు,

---

స్వ[illegible]య [illegible].

[illegible]దేశములో [illegible]ల్లలచే నిర్మింపబడిన నూలు, బట్టలు తయారు చేయు యంత్రశాలలు.

ఇవిఖద్దరు తరువాతవి.

మద్రాసు.

1. శ్రీసూర్యనారాయణ స్పిన్నింగు అండ్ వీవింగు మిల్సు లిమిటెడ్ పందలపాక, తూ॥ గోదావరిజిల్లా
2. సీతారాం స్పిన్నింగ్ అండు వీవింగు మిల్సు లిమిటెడ్, తిరుచూరు కొచ్చి.

మధ్య పరగణాలు.

3. వి. డి. బన్సిలాల్ అబీర్ చంద్ స్పిన్నింగు అండ్ వీవింగు మిల్సు ఇంఘన్ ఘాట్, వార్ధా
4. ఆర్. ఎస్. రేక్చంద్ మోహటా స్పిన్నింగు అండ్ వీవింగు మిల్సు ఇంఘన్ఘాట్. వార్ధా,
5. ది మాడల్ మిల్సు నాగపూర్ సిటీ.

బెంగాల్.

6. ది కేసోరాం కాటన్ మి[illegible] లిమిటెడ్, 187 [illegible] స్ట్రీటు, కలకత్తా.
7. ది ఢాకేశ్వరి కాటన్ [illegible] నారాయణగంజీ బెంగాల్.
8. ది శ్రీరామ్ స్పిన్నింగ[illegible] మిల్సు కంపెనీ లిమిటెడ్, ఉజ్జాని, బరోక్ జిల్లా.
9. ది బెంగాల్ లక్ష్మీకాటన్ మిల్సు లిమిటెడ్, 28, పోలక్ స్ట్రీటు, కలకత్తా.

బీరారు.

10. ది ఆకోలా కాటన్ మిల్సుకంపెనీ లిమిటెడ్ ఆకోలా, బీరార్.

బొంబాయి.

11. ది భరత్ ఖండ టెక్స్టైల్ మ్యానుఫ్యాక్చరింగు అహమ్మదాబాదు.
12. అహమ్మదాబాద్ స్పిన్నింగు & వీవింగు మిల్సు కంపెనీ లిమిటెడ్, షాహాపూరు అహమ్మదాబాదు.
13. ది మొరార్జీ గోకుల్ దాస్ స్పిన్నింగు&వీవింగు మిల్సుకంపెనీ లిమిటెడు, పరేల్ బొంబాయి.
14. ది బ్రోచ్ కాటన్ స్పిన్నింగు & వీవింగు [illegible] లిమిటెడు ఆగాఖాన్ బిల్డింగు, ఫోర్టు, బొంబాయి.
15. గోవర్ధన్ స్పిన్నింగు & వీవింగు మిల్సు కంపెనీ లిమిటెడు, రైల్వేపూరా. అహమ్మదాబాద్.
16. ది దిన్ షా పెటిట్ మిల్ పరేల్, బొంబాయి.
17. బొంబె ఇండస్ట్రియల్ మిల్ కంపెనీ లిమిటెడు, బొంబాయి.
18. ది న్యూ మనెక్చౌక్ స్పిన్నింగు & వీవింగు కంపెనీ లిమిటెడు, రైల్వేపూరా, అహమ్మదాబాదు,
19. ది అహమ్మదాబాదు జూబిలీ స్పిన్నింగు & మ్యానుఫ్యాక్చరింగు కంపెనీ లిమిటెడు, రైల్వేపూరా. అహమ్మదాబాదు
20. ది. రాయపూర్ మ్యానుఫ్యాక్చరింగు కంపెనీ లిమిటెడు, అహమ్మదాబాదు.
21. ది ఆర్యోదయ స్పిన్నింగు & వీవింగు కంపెనీ లిమిటెడు. అసర్వాగేట్, అహమ్మదాబాదు.
22. అశోకామిల్సు లిమిటెడ్, అహమ్మదాబాదు,
23. ది మనెక్జీ పెటిట్ మిల్సు తారాదేవ్, బొంబాయి.

బరోడా.

24. ది న్యూ బరోడా మిల్సు కంపెనీ లిమిటెడ్ గయాగేట్ బరోడా
25. ది బరోడా స్పిన్నింగ్ & వీవింగ్ కంపెనీ. లిమిటెడు, పానీదర్వాజా, బరోడా,
26. ది మహారాజా మిల్సు కంపెనీ లిమిటెడు, ప్రతాప్ రోడ్డు బరోడా.

గ్వాలియర్.

27. ది జీ. జాజీరావ్ కాటన్ మిల్సు లిమిటెడ్, గ్వాలియర్,
29, ది [illegible] హీరాబాయి స్పిన్నింగు & వీవింగు మిల్సు కంపెనీ లిమిటెడ్, గ్వాలియరు.

ఇందూరు.

29. ది నందలాల్ భాండారి మిల్సు లిమిటెడు, ఇందూరు.

సంయుక్త పరగణాలు.

30. ది ఖాల్సా స్పిన్నింగు & వీవింగ్ మిల్సు మాస్టిమండి.
31. ది మూరదాబాదు స్పిన్నింగు & వీవింగు మిల్సు కంపెనీ, లిమిటెడు, మూరదాబాదు.
32. ది కాన్పూరు కాటన్ మిల్సు కాన్పూరు.

గూడూరు తాలూకా బోర్డువారి తీర్మానము.

తే 30—5—[illegible] దిని గూడూరు తాలూకా [illegible]ర్డువారు రాపూరులో సమావేశమై యీ క్రింది తీర్మానము[illegible] గావించిరి.

గాంధీ మున్నగు దేశ[illegible] కులను నిర్బంధించుట మిగుల[illegible] మనియు, తక్షణము రా[illegible] తుల నందరిని విడు[illegible] ననియు మదనమో[illegible] అడ్డగించుట అక్ర[illegible] ఏకగ్రీవముగా [illegible] చున్నది.

ప్రకృతి చికిత్స—నా యను భవములు.

(భట్టారం లక్ష్మీనారాయణశర్మ, నెల్లూరు.)

"ప్రకృతి చికిత్సయే నారోగ్యమునకు కల్పవల్లి"

అనాదిగ నాచరణయందుండు ఔషధ సేవనములు క్రమక్రమముగ నవిశ్వసనీయములగుచు నీ కాలమున జనసామాన్యమునకు ప్రకృతి చికిత్సయందు విశ్వాసము హెచ్చగుచున్నదనుటకు కొన్ని సాదృశ్యములు గలవు. సాధారణముగ నాంగ్లేయ వైద్యవిధానమునే యనేకులు అనుసరించుచుండెడివారు. ఆయుర్వేద యౌషధములందే కొలదినమ్మకమో గలిగియుండెడి వారు గాని పూర్వులు ప్రకృతివైద్యమున విశేష పరిచయమును, విశ్వాసమును, కలిగించి యుండినవారుగారు. అయినను ఆ కాలము నందాయుర్వేదవైద్యశిఖామణులు పెక్కండ్రు దీనిపరిచయమున్నను జనసామాన్యమునకు వెలువరించిన వారిజీవనమునకంతరాయము గలుగునను భయముతో కప్పిపుచ్చివైచిరి. (ప్రకృతివైద్యమును) వారి యిట్టిద్రోహము శోచనీయము. అందులకు నిదర్శనముగ మనకు కనుపించునది "వస్తి సాధనము." అనగా నాంగ్లభాషయందు వాడబడు "ఎనిమా" యను సాధనము. యీ సాధన మతిభయంకరములగు వ్యాధులనైనను కొద్దిగనైన నిమ్మళింపజేయు సమర్థతగలదనుటకు సందియము లేదు. చాలదినములాదిగ నరికట్టుకొని యుండు మలమునునైనను చెల్లాచెదరు [...] పది నిమిషములకాలములో శరీరమునకేలాటి బాధ [...] [...]చనము కలుగజేయు యీసాధనము వేనోళ్ల [...]గడదగినదని నొక్కి వక్కాణించు[...]ను. మలబద్ధము, అజీర్ణము, క్షయ [...]త్యాదిబాధకరములగు వ్యాధు[...]ధనసాయమున అధికంశని [...]ల్పడుచున్నవి. ఈసాధ[...] [...]సహ్య పడువారును, [...]ను ఉచ్చటచ్చట [...]రు. గాని వారు [...]కైన ప్రశంసించు [...]వదలు. వారికి దీనియెడల గౌరవమును జూపకేయుటకైన తటస్థింపక మానవు సుమీ! మూఢులకు నైనమజ్ఞానము, కొంత కాలమునకైన నశించి జ్ఞానముదయించక పోదు. కాలగతి యొక్కరీతిగ నేనుండదు. క్రమముగ పరివర్తనమగుచునేయుండును. అట్లే యీ సాధనముపట్లగూడ హేయభావములు క్రమశః మార్పుజెంది విశ్వాసము గలుగగలదు. యీ సాధనమునకు ప్రాధాన్యత నిచ్చు మరికొన్ని చికిత్సలు గలవు. అందు ప్రధానమైనది తొట్టిస్నానము. యీతొట్టిస్నానమునందు నేక్వేరు రీతులవెలయు ప్రతి స్నానవిధానమును ప్రాసిద్ధ్యము లేదైయున్నవి. [...] తొట్టిస్నానమందు నైనను విశ్వా[...]గల వారలకు దీని వలని లాభ[...]విదితములే. ఇందు ముఖ్యము[...]శాస్త్రివేత్తయగు "లూయీకూ[...]" విధానములవలన వేలకొలదిజనులు లాభమును పొంది యున్నారని బాగుగ ఎరుగనగును. ఆకస్మికముగ తటస్థించు యపాయకరములగు వ్యాధులుగూడ నీచికిత్సల ప్రతాపమునకు తాళజాలక పర్విడిపోవుచుండుటను సామాన్యముగ జనులు గమనింపగలరు.

ఈ రెండుచికిత్సలకును హితకారి మరియొకటికలదు. అదియే మేలైనబంకమన్ను. అదియుగూడ పైవానిసమర్థతకు తులదూగుచు కార్యభారమునువహించి సంతుష్టిగను, శాంతముగను కర్తవ్యమును పాలించును. ఈ బంకమన్నుగూడ పలువిధములుగ నుపయోగించుచున్నది. క్షయమున్నగు భయంకర వ్యాధులయందు గూడ నుపయోగపడుచు ప్రస్తుత మాంగ్లవైద్యులకుగూడ విశ్వాసపాత్రమగుచున్నది. ఆ ప్రాముఖ్యతను [...]వించుటయేగాక తన సహచరసాధనములగు తొట్టి, ఎనీమాలకునుగూడ భాగము నొసంగుచున్నది. పైమూడు సాధనములకుగల ప్రాముఖ్యతనుగూర్చి నేనెరిగి యనుభవించినంతవరకు క్రిందవివరించుచున్నాడను:—

సుమారు పది మాసములక్రిందట నేనొక భయంకరవ్యాధి పాలబడినపుడు వీనిసాయమునసే, నాయారోగ్యమును సంతోషముగ బాగుపరుచు కొనగల్గియుంటిబట్టి దానియందు (ప్రకృతి చికిత్సయందు) నాకుచాలనమ్మిక గలిగినదని గ్రహింపనగును.

నేనపుడుష్ణాధిక్య కారణమున భయంకరమగు నొకవ్యాధికి పాల్పడి బాధపడుచుంటిని. దానివిషయమై పలువురు పలువిధములనాడసాగిరి. అట్టిస్థితిలో నేయాంగ్లేయ వైద్యునివద్దనో లేక నే యాయుర్వేద వైద్యుని వద్దనో చికిత్సనొందగోరియున్నచో కనీస మేవబడియో నేవందయో రూకలు వ్యయమై యుండెడివిగాని యీపురమున సర్వవిదితులును, సుప్రసిద్ధ దేశసేవాధురంధరులును, ప్రకృతిచికిత్సాభిమానులును, నగు శ్రీయుత రాళ్ళపల్లి రామసుబ్బయ్య గారిసలహాలనొందుచూ ఎనీమా, తొట్టి స్నానము, బంకమన్నుకట్లు పైమూడు చికిత్సలతో కనీస మొకటిన్నర మాసమునకు సుఖకరరీతినే క్రమముగ [...]రణమగుచు తుదకు రెండుమాసములగు సరికి సంపూర్ణారోగ్య భాగ్యమునందితిని. ఆయొకటిన్నర మాసమును అనుదినము ప్రాతఃకాలమున ఎనీమావాడుట; వెంటనే 8—9 గంటలమధ్య తొట్టిస్నానము (Natural Bath) నాచరించి 11 గంటలకు లోగా ఆహారమును భుజించి, మధ్యాహ్నము 1 గంటకు బంకమన్ను పోల్టిసును క్రింది పొట్ట (Abdomen) పై కట్టుచుంటిని. మరల సాయంకాలము 3 గంటలకు రెండవతూరి (Natural Bath) నున్ను 5—6 గంటలమధ్య నిర్మలవాయు భక్ష[...]మును, 6 గంటలకులోగా మరల మూ[...] తూరి (Natural Bath) నున్ను 7—8 గంటలమధ్య రాత్రి భోజనమున్ను [...] 9–30 మధ్య బంకమన్ను పోల్టిసును కట్టుకొని నిదురించుచుండిన పిదప బంకమంటి పోల్టిసును తడియారిన వెంటనే తీసి వైచుచుంటిని. ఆహారమున ఉత్తేజ పదార్థములు కారములను బొత్తిగ మానియు, చింతపండునకు మారుగ నిమ్మపండ్ల రసమునున్ను వాడుచుంటిని. శీతోష్ణత (Temparature) రెండుదినముల కొకతూరి తగ్గుచు హెచ్చుచుండెడిది! హెచ్చు 104 డిగ్రీలవరకును తక్కువ 100 డిగ్రీలవరకునుండెడిది. క్రమముగ నీచికిత్స వలననె ఒకటిన్నరమాసమునకు జ్వరము,

తదితరవ్యాధి సంబాధాంశము లన్నియు నిమ్మళించి రెండుమాసములలో పూర్తి యారోగ్యముగలిగినది. ఈవ్యాధి సమయమున నాకీసాధనములే ఆరోగ్య సంరక్షక సాధనములని పరిపూర్ణ విశ్వాసము గలిగెను.

రెండవ యనుభవ దృష్టాంతము:—

ఇంతతో విరమింప వీలు లేకున్నది. మరొకపర్యాయము అనగా డిసెంబరు నెలలో డయేరియా వ్యాధికిపాల్పడి బాధపడుచు ఒకరాత్రియంతయు తెల్లవారు లోపుగా 7, 8 మారులు వమనములు 5, 6 మారులు విరేచనములును కలిగినవి. వెర్రి వెర్రి మాటలుసైతమాడుచుంటినట. అట్టిభయంకర స్థితియందును గూడ పైపేర్కొనబడిన మహాశయుని సాయమున బొకిమన్ను నుపయోగించుట, అప్పుడప్పుడు మంచినీటిని త్రాగుచుండుటచే తెల్లవారునరికి నాశరీరము నా స్వాధీనమైనది. వమనములు, విరేచనములు పూర్తిగ నిలిచిపోయినవి. అది మొదలు నియుక్త పథ్యపానముల ననుసరించి ఆహారవిహారముల నేర్పరచుకొని త్వరలో యారోగ్యము నొందితిని.

మూడవ యనుభవ దృష్టాంతము:—

ఇటీవలగిన ఒక నెలలోపుగా ఉష్ణాధిక్య కారణమున నొకసారి జ్వరమువచ్చి కొంచెము నెమ్మదించిన యారవనాటికే శరీరమంతయు నెర్రని దద్దులు లేచుట, ముఖము, ముక్కు సైతము దద్దుబారి ఉబికి, మెరుగు బెట్టబడిన రాగివలె మిసమిసలాడుచు శరీర మస్వాధీన స్థితికి వచ్చెను. దానిని కొందరు తట్టుయనియు, దద్దమ్మయనియు, పలునామముల పిలువసాగిరి. గాని అట్టిఅంటువ్యాధిగ నాకుతో చదవ్వెను. నాతోబాటుమాకుటుంబము వారందరును గూడ నిట్టిబాధ పడుచుండిరి. దీనికిసాయముగ శరీరమందలి ప్రతికీలును గూడ బంధించివైచినదీ జ్వరము! యిన్నిబాధలకు తగిన చికిత్స ప్రశంసనీయముగు నాప్రకృతిచికిత్సయే యనవలయును. ఎనీమా, తొట్టిస్నానము, పాదస్నానము, బొకమంటి చికిత్సలే ఔషధసేవనమున కన్న మించి పనిచేసినవని చెప్పుటకు సంతసించుచున్నాను. యిన్నిమారులు నేననుభవించి యున్నాడగాన యీచికిత్సనే జీవితపర్యంతము విశ్వసించుచు, ఆచరించుచుండ వలయునని నాముఖ్యోద్దేశము. నేనాచరించుటయే గాక యితరులకు సైతము వానినిగూర్చి యథాశక్తిని సలహాల నొసంగుచున్నాను. ప్రస్తుతము కొందరాంగ్లేయ వైద్యులుసహా యీచికిత్సలనునమ్మి తమరోగులకు విధించుచుండుటయే యీప్రకృతి చికిత్స కొందుచుండు గౌరవమని నే వేరుగా జెప్పనక్కరలేదు.

ఇటీవల పల్లెపాటి గ్రామమున నొక సజ్జనుడు క్షయవ్యాధి పీడితుడై నెల్లూరు పురమున పేరొందిన శ్రీ డాక్టరు ఎం. సి. సుబ్బరావుగారివద్ద చికిత్సకొందుచుండిరి. వారును క్రమక్రమముగ ప్రకృతి చికిత్సయందలి సౌకర్యములనున్న-ఉపయోగలాభములనున్న బాగుగ గుర్తెరింగి కాబోలును. ఆవ్యాధిగ్రస్తునికి బొకమట్టి వక్షమునకు రాచి కొంతసేపుంచి కడిగివేయుమని సలహా గూడ నిచ్చిరట. వీరికి ప్రకృతి చికిత్సపట్ల గలిగినగౌరవమునకు వీరెంతయు ప్రశంసార్హులు. ఇకముందు సైతము వీరీచికిత్సను గూడ ఆచరణములోనికి తెచ్చుకొని రోగులకు విధించుచు, సర్వజనుల ప్రశంసలకు పాత్రులయ్యెదరుగాక! నేనా వ్యాధి పీడితునికి బొకమట్టి కట్టవలసిన సరియగు పద్ధతులన్నిటిని వివరించితిని. అతడిప్పుడు కొంచెము స్వస్థత నొందినట్లు తెలియుచున్నది. యిదియుగూడ యీప్రకృతి చికిత్సకనుకూలమైన సాక్ష్యమే యనదగును.

నమ్మకమే యీచికిత్సకు మూలము. నమ్మకమనునది లేక ఏకార్యము జేసినను దానియందు సఫలతనొందుట యసంభవము. అమృతమునైన నమ్మకము లేక త్రాగినచో నది విషతుల్యమే యగును. అందలిగుణమునగూడ మనకొకమార్పు కనుపించును. అది కేవలము మన యవిశ్వాసమువలన కల్గిన భ్రమయేగాని యథార్థముగ ఆవస్తువునందలి మంచిచెడుగుగామారుట యసంభవము. ఒకరత్నమును జూచి యొకయజ్ఞానుడు నమ్మకము లేమిచే దానిని సానబెట్టిన యొకగాజుముక్క యన్నంత మాత్రాన నది తనరూపమును వదలి గాజుముక్కయగుచున్నదా? తేనెను చూచి త్రావి చవిచూడని యొకమూఢుడు దాని రంగును చిక్కదనమును ఆముదమునకు పోల్చి యది యాముదమే యని త్రేలిన మాత్రమున నే అదియాముదమే యగునా? అట్లే ప్రతివస్తువునందును, ప్రతి కార్యమునందును, విశ్వాసముతోగూడుకొనిన యనుభవము గల్గినచో వారు దానియందలి గుణముల నవలీలగ గనుగొనగల్గుదురే గాని నమ్మకమున్న అనుభవమున్న యీరెండును లేక తమబుద్ధికి సూచించుమాటలనాడిన మాత్రమున నేమి ప్రయోజనము? విషమును సైతము అమృతమే యను దృఢవిశ్వాసముతో త్రావినచో యదియమృతము జేయునట్టి మంచిఫలితమునే కలుగ జేయక పోదు. ప్రహ్లాదునకు విషము త్రాగుటకు యివ్వబడినపుడా శాంతమూర్తి, పరమాత్ముని భక్తశ్రేష్ఠుడు, దైవమును మదినిడుకొని యదియమృతమే యనెడి గొప్పవిశ్వాసముతో త్రాగినప్పుడు తనకేమైన మృత్యువు సమీపించినదా? ఎటులు దేవునినమ్మినవారికెన్నటికిని కీడుగాదో అట్లేనమ్మి అట్టినమ్మకముతో ప్రతిదానియందు నుపయోగించినచో అట్టివారికెన్నటికిని మేలే గల్గునుగాని కీడెన్నటికిని కలుగదు. అట్లే యీప్రకృతి చికిత్సా విధానమును సైతము విశ్వాసముతో నాచరించిన మెండుగ దానికితగిన ఫలితమేగల్గును. గాని వృథా కాలాయను. అన్నివిధములను మేలే గలుగకపోదు. గాన సోదర సోదరీమణులారా! మీరు సదా యీప్రకృతి చికిత్సా విధానమును యుల్లముల దృఢముగ నమ్మి యిందు ప్రవేశించి కార్యదీక్షతోను బూనుడు. దానికి తగిన ఫలితమే యగునని నాకు గట్టి నమ్మకముగలదు. నాకంటెను యింకను గొప్ప యనుభవము గలవారు పెక్కుమంది గలరు. యీచికిత్స యందలి విషయములనెల్ల తెలిసికొన కుతూహలమున్న గంతు. మీరుపరీక్షించి యనుభవించి పేదసాదలగు జనసామాన్యములో ధనవ్యయమును అభిలషింపని యీ సులభ ప్రకృతి చికిత్సను వెదజల్లి ప్రచారము గావింపుడు. విశేష వివరముల తెలిసికొన గోరువారు మన ప్రసిద్ధమైనదియు జనసామాన్య సహాయకారి యునగు "ప్రకృతి" పత్రికయొక్క సంపాదకులద్వారా కనుగొనవచ్చును. వారిద్వారా వెలువడు "ప్రకృతి"యనుమాస పత్రికకు చందాదారులు గండు. సంవత్సరమునకు మూడురూపాయలేగదా? యింత స్వల్ప మూల్యమునకే సర్వజనోపకారియు, గొప్పగొప్ప యనుభవముల ప్రోవును. సుందరమైనదియు, నగు "ప్రకృతి" ని తెప్పించి యందలి విధానముల ననుసరించుచు పేదసాదలగు జనసామాన్యమునకు వెల్లడించి వారికంతమాత్రము ఆరోగ్య ప్రదానము చేయకున్నచో యీమన జీవితముల కేటివిలువ?

అమోఘౌషధరాజములు.

అమృతసంజీవిని:— స్త్రీపురుషులకు కల్పతరువు. సమస్త వ్యాధుల నివారించును. కలరా, జ్వరము, దగ్గులు మొదలగు వాటిని తేలు మొదలగు విషకీటక కాటులను క్షణములో నివారించును. మూర్ఛ, అజీర్ణ మొదలగు శరీరవ్యాధులను గ్యారంటీగా పోగొట్టును. ఇక [illegible] యుపద్రవము చేయించుకొనవలసిన అవసరము లేదు.

గనేరియా నివారణము:— [illegible] మును దాల్చిన దాని 10 దినములలో సమూలముగ నిర్మూలించును

మేహకుష్ఠము:— ఇది 30 దినములలో బాగుచేయబడును. వాతనొప్పులు 10 దినములలో కుదుర్చబడును.

ఇవిగాక

జ్వరమాత్రలు, భేదిమాత్రలు, కఫవాతమాత్రలు మొదలగు సమస్త వ్యాధులకు అమోఘమైన మందులు మాదగ్గర గలవు. ధనాశ లేక స్వల్ప మూల్యమునకే ఇవి ఒసంగబడగలవు.

వెంటనే మా మందుల పరీక్షించి ఆరోగ్యసంపదను బొందుడు.

దేశిరెడ్డి శేషారెడ్డి,
విశ్రాంతిభవనం, నెల్లూరు.

నెల్లూరులో

మంచిభోజనమునకు, ఆరోగ్యకరమైన వసతులకు ఆతురపడ నవసరము లేదు

విశ్రాంతిభవనము

గాంధిపేట

మీకు సర్వ సౌకర్యములనుగూర్చి ఆనందపరుపగలదు.

గదులకు మొదలగువాటికి

మంచి యేర్పాట్లు చేయబడును

పరిశుభ్రత, సౌకర్యములను స్వల్పధనమునకే గూర్చుట

మా ఆదర్శము

—

ప్రొప్రయిటరు
విశ్రాంతి భవనము
గాంధిపేట
నెల్లూరు.

[illegible] దీనియందువలనే [illegible]. శరీరములోనికి [illegible] లేదు.
నిమిషములోనే గొప్పగుణము. ఇంతవరకు యిట్టి ఔషధరాజము లేదు.

పూచీ-(ఆంధ్రులకు)-పూచీ

మరణాసన్నరోగిని రూఢిగా జీవింపజేయును పూచీ.

5 తులములకు తక్కువ పంపుటకు వీలు లేదు

ఇంజక్షన్ లేహ్యం. (రిజిష్టర్డ్.)

60 సంవత్సరములలోపు స్త్రీకి గర్భోత్పత్తి కలుగును. పూచీ

40 దినములకు సరిపడు 5 తు॥ డబ్బీ రూ 40—0—0.

[illegible] ప్రపంచములో యిట్టి మహోత్కృష్ట ఔషధ [illegible]. [illegible] రోగములు, [illegible], గ్యారంటీ, [illegible]. జర్మనీ, [illegible], ఇంగ్లండు, అమెరికా, [illegible], గ్రీసు, [illegible], ఆస్ట్రేలియా, ఆఫ్రికా [illegible] మహాదేశములందున్న [illegible]. ఆంధ్ర [illegible]. [illegible] రు. 0—2—0 లు స్టాంపులు, [illegible] 1—0—0 [illegible] పంపించవలెను. [illegible] ఏజన్సీ [illegible] రు 300 లును, [illegible] రు 200 లును [illegible] ఏజన్సీ [illegible]. ఇంకను ఏజన్సీ వివరములు [illegible] రు 0—2—0 లు [illegible] పంపించవలెను.

[illegible] మాతనముగా [illegible] ముఖ్య [illegible] జరిగించెదరు.

ది జర్మన్ [illegible] లేహ్య మానుఫేక్చరింగు కంపెని, (రిజిష్టర్డ్.)
[illegible], గాడిలంక, ముమ్మిడివరం పోస్టు. (ఈస్టు గోదావరిజిల్లా.
(వ.రా.) [illegible] తక్కువ పంపబడదు

ముద్రాపకుడు ప్రకాశకుడు, నెల్లూరు వెంకటాద్రిమానాయుడు శారదా ముద్రాక్షరశాలలో ముద్రింపబడినది నెల్లూరు.